

Frank Van Overstraeten

Koen Crul (coördinatie)

muzische
**INSPIRATIE
GIDS**

↪ ***Muziek
componeren
met kinderen***

De site <https://leerkracht-basis.pelckmans.be> verleent toegang tot het online lesmateriaal voor de leerkracht bij deze inspiratiegids. Om toegang te krijgen, is het noodzakelijk om je aan te melden en de gebruiksvoorwaarden te accepteren.

Vervolgens klik je bij de P catalogus op 'Muzische vorming' en kun je doorklikken naar de gewenste inspiratiegids.

Voor wie kopiëren wil:

U vindt dit boek goed en wenst er kopieën van te maken. Besef dan:

- dat dit boek de vrucht is van intense arbeid: auteurs en uitgever hebben er heel wat geld en energie in gestoken;
- dat auteurs en uitgeverij van dit werk moeten bestaan;
- dat kopiëren zonder voorafgaande schriftelijke toestemming onwettig is.

©2026, Pelckmans Uitgevers nv
pelckmans.be
Brasschaatsteenweg 308, 2920 Kalmthout, België

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever, behalve in geval van wettelijke uitzondering. Informatie over kopieerrechten en de wetgeving met betrekking tot de reproductie vindt u op www.reprobel.be. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies. No part of this book may be reproduced, stored or made public by any means whatsoever, whether electronic or mechanical, without prior permission in writing from the publisher.

Omslagbeeld: Pelckmans Uitgevers
Lay-out: Dynamic Designs
Tekeningen: Steven De Waele

D/2026/0055/278
ISBN 978 94 6383 723 1
NUR 194, 195

pelckmans.be [pelckmansbasis](https://www.pelckmansbasis.be)

WOORD VOORAF

Als muzikant, leraar muzische vorming en praktijklector heb ik al vaak gezien hoe muziek deuren opent die woorden soms gesloten houden. Wat mij telkens opnieuw raakt, is hoe kinderen, spontaan, onderzoekend, zonder schroom, geluid omzetten in betekenis. Hoe ze met één tik, één fluisterklank, één onverwachte vondst een wereld scheppen die ons als volwassenen soms ontgaat. Daar, precies daar, begint voor mij de magie van componeren met kinderen.

Dit boekje is ontstaan uit een passie: de overtuiging dat muziekonderwijs meer moet zijn dan het aanleren van liedjes of het afvinken van vooraf uitgestippelde doelen. Muziek is geen checklist. Componeren vraagt ruimte, verbeelding, tijd, spel en een open blik, van kinderen én van leerkrachten.

Ik geloof dat muziek een uitnodiging is om te denken, te voelen en te verbinden. Zodra kinderen de vrijheid krijgen om zelf te verkennen, groeit er iets wat je niet kunt plannen: eigenaarschap, verwondering en echte creativiteit.

Blader gerust wat verder en laat je meteen inspireren. Je zult merken dat je geen muzikant hoeft te zijn om met kinderen te kunnen componeren. Laat vooral jouw nieuwsgierigheid merken. De kinderen zorgen voor de rest ...

Ik wens je veel plezier, veel klank en verwondering. En vooral: veel momenten waarop kinderen jou doen glimlachen omdat ze iets hebben bedacht dat jij zelf nooit had kunnen verzinnen.

Veel muzische groeten

Frank

**‘Kinderen laten componeren:
eenvoudig, creatief en zo leuk!’**

INHOUDSTAFEL

DEEL I	AAN DE SLAG MET DE ZEPPELIN MUZISCHE INSPIRATIEGIDSSEN	7
	1 Muzische inspiratie	
	2 Het lesverloop	
	3 Doelgericht werken vanuit een concept	
	4 Zelf aan de slag	
DEEL II	ANALOOG EN DIGITAAL COMPOSEREN	19
	1 Componeren	
	2 Componeren met de bouwstenen van muziek	
	3 Tien tips voor componeren met leerlingen	
	4 Kunstzinnige inspiratiebronnen	
DEEL III	ACTIVITEITEN EN LESIDEEËN SMALL (4 TOT 6 JAAR)	51
	1 Vanuit de leefwereld	
	ACTIVITEIT 1 FEEST	53
	IDEE – Potten en pannen	
	IDEE – Blokkendoos	
	IDEE – We gaan slapen	
	2 Vanuit de context	
	ACTIVITEIT 2 MECHANIEK EN FANTASIE	69
	IDEE – Natuurgeluiden	
	IDEE – Muziek uit afval	
	IDEE – Mijn lijf	
	3 Vanuit de kunst	
	ACTIVITEIT 3 COMPOSEREN MET LAAGJES	85
	IDEE – Van geluid naar beeld	
	IDEE – Box!	
	IDEE – Geluidssculpturen	

**DEEL IV ACTIVITEITEN EN LESIDEEËN
MEDIUM (6 TOT 9 JAAR) 99**

1 Vanuit de leefwereld

ACTIVITEIT 4 BIJZONDERE PLAATSEN 101

- IDEE – Stilte
- IDEE – Eigen spulletjes muziek
- IDEE – De weg van thuis naar school

2 Vanuit de context

ACTIVITEIT 5 BRUITAGE 117

- IDEE – Veelhoeken als ritme
- IDEE – Een nette speelplaats
- IDEE – Reclame

3 Vanuit de kunst

ACTIVITEIT 6 MUZIEK BIJ EEN SCHILDERIJ 133

- IDEE – Klankenbibliotheek
- IDEE – Song Maker
- IDEE – Beatbox

**DEEL V ACTIVITEITEN EN LESIDEEËN
LARGE (9 TOT 12 JAAR) 151**

1 Vanuit de leefwereld

ACTIVITEIT 7 DRUMCOMPUTER 153

- IDEE – Games
- IDEE – De museumperformance
- IDEE – Sport

2 Vanuit de context

ACTIVITEIT 8 WATERDRUMMEN 169

- IDEE – Mechaniekjes
- IDEE – De podcast jingle
- IDEE – Binair componeren

3 Vanuit de kunst

**ACTIVITEIT 9 EEN MUZIKAAL
LUISTERSPEL 185**

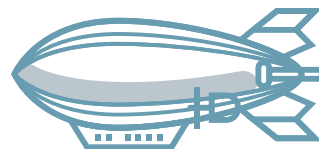
- IDEE – Loops
- IDEE – Bodypercussion
- IDEE – Vraag en antwoord

DEEL I

AAN DE SLAG MET DE ZEPPELIN MUZISCHE INSPIRATIEGIDSEN

- 1 MUZISCHE INSPIRATIE
- 2 HET LESVERLOOP
- 3 DOELGERICHT WERKEN VANUIT
EEN CONCEPT
- 4 ZELF AAN DE SLAG

1 MUZISCHE INSPIRATIE

Muzisch werken

Muziek componeren met kinderen maakt deel uit van een reeks muzische inspiratiegidsen. Muzisch werken is een term uit het Vlaamse basisonderwijs waarin kunsteducatie, het leren met, over en door de kunsten, centraal staat. In Nederland gebruikt men de term **kunstzinnige oriëntatie**.

Het doel is dat leerkrachten de leerlingen wegwijs maken in de wereld van de kunsten door kunstbeleving en kunstcreatie. Kunst beleven noemen we ook **kunst beschouwen**, hoewel het meer is dan alleen kijken en luisteren. Kunstcreatie gaat over het zelf kunstzinnig aan de slag te gaan, zich kunstzinnig uitdrukken. Dit noemen we ook wel **expressie**.

De wisselwerking kunst beschouwen en zichzelf expressief uiten, zorgt ervoor dat de leerlingen **kunstzinnig geletterd** worden. Kunstzinnige geletterdheid bevat de competenties om met kunst om te gaan en jezelf ermee uit te drukken. Daardoor stimuleer je actieve cultuurparticipatie en bouw je aan een referentiekader voor verdere ontwikkeling. Het begrip competentie bevat niet alleen de kennis en technische vaardigheden, maar ook attitudes, de muzische grondhouding zoals openstaan voor kunst, respect hebben voor diverse cultuuruitingen en verbeelding durven inzetten.

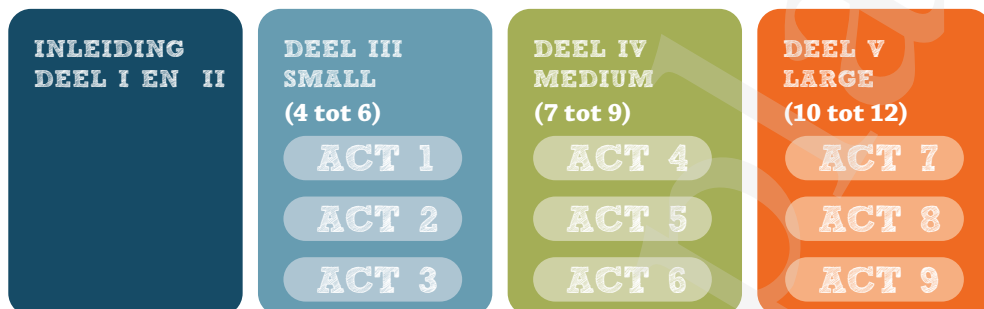
Het samenspel tussen kunstbeschouwing en kunstcreatie is een essentieel onderdeel van **het kunstzinnig leerproces**. Kennis hebben van kunst versterkt de eigen creatie, je krijgt inspiratie en inzicht in wat de kunstenaars willen uitdrukken en welke vormgeving ze hiervoor kiezen.

Anderzijds leer je anders kijken naar kunst als je er zelf mee aan de slag bent gegaan. Je ervaart dat kunstenaars een creatief proces doorlopen en gericht keuzes moeten maken vanuit hun onderzoek.

Deze gids biedt vanuit een werkvorm – in dit geval muziek componeren met kinderen – een waaier aan mogelijkheden voor muzische lessen in het basisonderwijs. Het biedt houvast om op een brede manier muzisch aan de slag te gaan met de aangeboden lesideeën. Elke inspiratiegids zet een werkvorm uit drama, dans, beeld, muziek of media centraal. Op die manier bouw je aan een bibliotheek vol muzische inspiratie. In deze gids vind je heel wat aanzetten voor allerlei creaties. Er zijn veel linken om met leerlingen te beschouwen en om ze creatief uit te dagen.

Negen uitgewerkte activiteiten

In deze gids vind je negen van a tot z uitgewerkte activiteiten. Drie voor de leeftijd van 4 tot 6 jaar , drie voor 7 tot 9 jaar en drie voor 10 tot 12 jaar . Uiteraard is de leeftijd slechts een indicatie, je kunt gerust lesideeën aanpassen aan jouw specifieke klasgroep.

ACT: activiteit

Daarnaast vertrekt er steeds één les **vanuit de leefwereld**, één **vanuit diverse leercontexten** en één **vanuit de kunsten**. Op die manier heb je een brede waaier aan inspiratiebronnen die inzicht geven in hoe je vanuit verschillende invalshoeken een les kunt samenstellen.

Thema's die vertrekken vanuit **de leefwereld**, sluiten heel sterk aan bij onderwerpen waar de betreffende doelgroep mee bezig is, zoals vriendschap, gaan slapen, schrikken, je verjaardag vieren, keuzes maken ...

Diverse leercontexten bekom je door de integratie van een muzische activiteit in andere leergebieden zoals wiskunde, wereldoriëntatie, taal, levensbeschouwing ... Denk daarbij aan lesonderwerpen als breuken, de ademhaling, beroepen, de riddertijd, de seizoenen ...

Een les die vertrekt vanuit **de kunsten**, kan gaan over een beeldend werk, een dans- of theaterstuk, een muziekfragment of een audiovisuele kunstvorm. Het beschouwen zal hierin een belangrijke rol spelen, al bieden andere lessen deze werkvorm ook aan.

Inspiratie op verschillende niveaus

Deze boekjes zijn samengesteld om tegemoet te komen aan de vraag van leerkrachten naar ondersteuning in het ontwikkelen van doordacht muzisch lesmateriaal. Vandaar de keuze om een aantal uitgewerkte lessen aan te bieden met aanvullende lesideeën en de uitnodiging om zelf te ontwerpen. De inspiratie uit de gids kun je op verschillende manieren inzetten. Je kunt de uitgewerkte voorbeeldactiviteiten uitvoeren en zicht krijgen op het procesgericht werken. Je kunt zelf een activiteit vormgeven op basis van een lesidee, of je kunt vrij aan de slag gaan, geïnspireerd door een uitdaging, een afbeelding of een out of the box idee.

De **voorbeeldactiviteiten** zijn stapsgewijs opgebouwd zoals je die kunt aanbieden aan de leerlingen. Ze hebben steeds dezelfde structuur en bieden houvast voor je muzische les. Je vindt er uitgewerkte doelen, tips voor een vlotte organisatie, heldere opdrachten in een doordachte opbouw en een uitgewerkt eindmoment waarbij de leerlingen presenteren en reflecteren.

Na elke voorbeeldactiviteit volgen **lesideeën** voor dezelfde leeftijdsgroep, die vertrekken vanuit dezelfde werkvorm. Bij deze ideeën vind je de doelen, de beschrijving van het lesidee, een suggestie voor een eindopdracht en heel wat tips om van die activiteit een succes te maken. Dit lesidee moet je zelf structureren met aandacht voor de opbouw van een muzische les.

Bij de inspiratiegids is ook **digitaal materiaal** beschikbaar, bestaande uit filmpjes, muziek, meer achtergrondinformatie en foto's om concreet met het materiaal aan de slag te gaan. Met de code vooraan in het boek kom je op de website bij de muzische inspiratiegids *Muziek componeren met kinderen*.

L – Activiteit 7: Drumcomputer – Filmfragment Rolandstudio

2 HET LESVERLOOP

Een muzische les bevat verschillende stappen. Alle lessen volgen in grote lijnen deze structuur, het zorgt ervoor dat je procesmatig werkt.

Inleiding

De inleiding bevat **een instap**, waarbij je de leerlingen motiveert en in grote lijnen aangeeft wat komen zal. Daarna volgt **een (speelse) opwarming** zodat de leerlingen in de activiteit kunnen komen. Hierin activeer je de mindset die je in de activiteit wenst op te roepen (loskomen, concentratie, samenwerking ...) en werk je actief met het instrument (lichaam, stem, materiaal ...) dat in de les aan bod komt.

Kern

In de kern merk je drie fasen op die typisch zijn voor het muzisch werken: de verkenning (verwerving), de verdieping (of verwerking) en de eindopdracht. In de **verkenning** staat het onderzoeken en experimenteren centraal. De leerlingen doen ideeën op en verkennen de mogelijkheden door diverse opdrachten. In de **verdieping** bereid je samen met de leerlingen stap voor stap de eindopdracht voor met elementen die in de verkenning aan bod kwamen. De **eindopdracht** is de laatste creatieve uitdaging waarin alle elementen uit de vorige fasen samenkomen.

Slot

In het slot volgt een **presentatie** waarbij de leerlingen hun resultaat (product) laten zien aan anderen.

In de **bespreking** (of terugblik) reflecteer je over proces en product en zet je de leerervaringen vast.

Nog even over de eindopdracht

Eindopdrachten hoeven niet altijd groot en ingewikkeld te zijn. Het is een vastzetting van de doelen, de leerlingen tonen dat ze aan de doelen hebben gewerkt. Daarom is het belangrijk dat ze haalbaar zijn en toch uitdagend, ze liggen dus in de zone van naaste ontwikkeling. Goede eindopdrachten zijn een concrete vertaling van het concept van de les.

Alle elementen van het concept moeten in de eindopdracht aanwezig zijn:

- Je formuleert ze **concreet**, ze moeten houvast geven zodat de leerlingen zich meteen kunnen voorstellen wat je verwacht. Geef daarom duidelijke criteria op, de voorwaarden waaraan de opdracht moet voldoen.
- Eindopdrachten zijn ook **open**, er zijn meerdere oplossingen mogelijk. Elke leerling of elk leerlingengroepje moet een eigen invulling kunnen geven aan de opdracht.

Een mooi evenwicht tussen open en concreet zorgt voor gepaste afbakening maar nodigt ook uit tot een creatieve invulling.

3 DOELGERICHT WERKEN VANUIT EEN CONCEPT

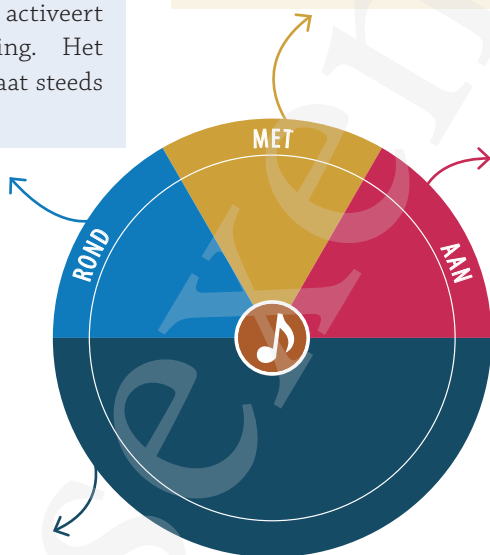
Het concept is het basisidee van een muzische les, het geeft je een visueel beeld van de essentie van de muzische activiteit. Vanuit dit concept kun je doelen bepalen, je eindopdracht uitwerken, de voorbereidende opdrachten verzinnen, beschouwing integreren en je evaluatiegesprek vormgeven. Het concept bestaat uit vier onderdelen, die elk een andere kleur hebben. Drie onderdelen (blauw, geel en rood) staan bovenaan de cirkel. Eén onderdeel (donkerblauw) onderaan is ondersteunend, dat is het algemeen doel.

Wat is het onderwerp van de les?

Het onderwerp geeft een betekenisvolle invulling van de activiteit. Ze inspireert de leerlingen en activeert de verbeelding. Het onderwerp staat steeds in het blauw.

Wat is de werkvorm waarmee de leerlingen vormgeven?

De werkvorm is de techniek waarmee de leerlingen vormgeven. Die werkvormen zijn eigen aan het domein waarin je werkt. In deze inspiratiegidsen staan ze centraal. Werkvormen staan altijd in het geel.

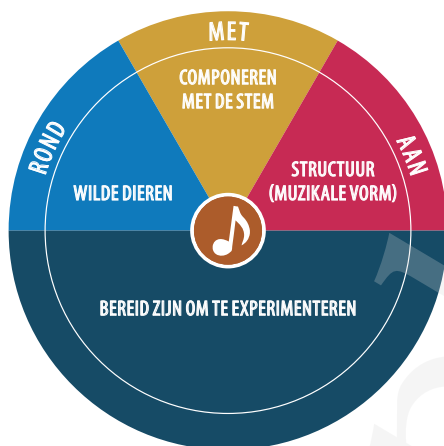
Welke bouwsteen (of -stenen) staat(n) in deze les centraal?

In elk domein zijn er basisbegrippen die je kunt inzetten voor een krachtige vormgeving. Denk maar aan compositie, het gebruik van de ruimte of het gebruik van dynamiek. Je hebt bouwstenen nodig om over een domein te kunnen praten en om de zeggingskracht van je expressie te versterken. In de activiteit focus je op een of meerdere bouwstenen of elementen van bouwstenen. De bouwstenen worden in de conceptcirkel in het rood weergegeven.

Welke attitude (algemeen doel) zet je voorop?

Het algemeen doel is domeinoverstijgend en zet een of meerdere elementen van de **muzische grondhouding** centraal; dit zijn de attitudes die je wilt nastreven in de les zoals durven iets voor de groep presenteren, genieten van het samenspel, openstaan voor nieuwe ervaringen, bereid zijn rekening te houden met de mening van anderen ... Attitudes staan onderaan in de conceptcirkel in het donkerblauw.

Een voorbeeld:

Vanuit het concept kun je helder de doelen bepalen. Bij de voorbeeldlessen vind je telkens de concrete lesdoelen. Online vind je de koppeling van die doelen aan het specifieke leerplan van de netten. De doelen voor je eigen activiteiten formuleer je op eenzelfde manier. Die kun je dan linken aan het leerplan van je onderwijsnet. Denken vanuit een concept of basisidee zorgt ervoor dat je doelgericht werkt, je legt eerst je doelen vast (vanuit het concept) en dan pas geef je de activiteit vorm. Als je zelf een concept samenstelt, kies dan bewust voor de onderdelen, vanuit de leernoden van leerlingen, vanuit opportuniteiten uit de context of vanuit je specifieke leerplandoelen.

4 ZELF AAN DE SLAG

Procesgericht werken

In een creatief proces werk je vanuit een uitdaging of probleemstelling naar een oplossing. Het creatief proces bestaat uit vier stappen die niet altijd scherp gescheiden zijn.

– Fase 1 — oriënteren

In deze fase prikkel je de leerling om met de uitdaging aan de slag te gaan. Dit doe door het thema aan te kaarten en de leerling zicht te geven op de inhoud van de les. Dit kan door het beschouwen van een kunstuiting, het houden van een verkennend gesprek of door de verbeelding te prikkelen door een verhaal of afbeelding.

– Fase 2 — onderzoeken

Vervolgens verkennen de leerlingen de verschillende mogelijkheden door allerlei experimenten, ze onderzoeken de verschillende onderdelen van de probleemstelling.

– Fase 3 — uitvoeren

Als de leerlingen voldoende onderzocht hebben maken ze gebruik van hun ervaringen en ideeën om de probleemstelling aan te pakken. In deze fase gaan de leerlingen een eigen oplossing bedenken voor de gegeven uitdaging.

– Fase 4 — evalueren

Wanneer de leerlingen de fase van uitvoeren hebben doorlopen, kijken ze terug op het proces en het product. In deze fase formuleren we leerpunten voor een volgende opdracht.

Dit model sluit sterk aan bij het **procesgericht werken** die je in de voorbeeldactiviteiten kunt terug vinden. Het belangrijkste is dat leerlingen de kans krijgen om een creatief proces te doorlopen door ruimte te maken voor onderzoek.

Eigen activiteiten opbouwen

Wil je zelf activiteiten opbouwen vanuit de brede inspiratie die in de gids aan bod komt, start dan met het concept vast te leggen. Daarna verzin je een geschikte eindopdracht - de laatste stap in de activiteit - in combinatie met de manier van presenteren. Vervolgens verzin je de verschillende vooropdrachten en maak je een lesopbouw. Pas op het einde verfijn je de activiteit door na te denken over de organisatie en de reflectie. Deze manier van ontwerpen noemen we backward design, je ontwerpt eerst de laatste kernopdracht van je activiteit. Tijdens de activiteit werk je daar naar toe. De muzische conceptkaarten kunnen je daarbij helpen.

– STAP 1 — Concept vastleggen

Stel een concept samen: kies een onderwerp, een werkvorm, een bouwsteen en een grondhoudingsdoel. De keuze leg je vast door stil te staan bij de kunstzinnige ontwikkeling van de leerlingen, wil je een nieuwe ervaring aanbieden (verbreden) of dieper ingaan vanuit een specifieke leernood (verdiepen). Leerplannen of kerndoelen zijn hierin leidend.

Juf Tess merkt dat de leerlingen nog verder moeten groeien in zoeken naar een variatie aan klanken, vaak zijn ze tevreden met het eerste idee. Ze wil aan de slag met soundscapes bij een landschap om aan dit doel te werken.

– STAP 2 — Eindopdracht verzinnen

Maak je concept concreet door een laatste opdracht te verzinnen. In die opdracht laten de leerlingen zien dat ze de inhoud van de les verworven hebben, dat ze met de doelen aan de slag zijn gegaan. Eindopdrachten zijn concreet en open geformuleerd omdat ze zo houvast geven, uitdagend zijn en ruimte laten voor eigen invulling.

In de les over soundscapes zullen de leerlingen in kleine groepen een landschap (op een afbeelding) verklanken. Ze moeten goed letten op een variatie aan passende klanken (klankkleur) en het moment waarop die geuit worden (compositie). Hierbij moeten ze voldoende onderzoeken welke klanken passen en welke niet.

– STAP 3 — Input bepalen

Bepaal nu welke inspiratie en vooroefeningen je voorziet, zodat de leerlingen de eindopdracht goed kunnen realiseren. Bedenk welke moeilijkheden ze kunnen onder- vinden en/of wat ze zeker in de vorige stappen moeten hebben verkend (beschouwing, werkvorm verkennen, bouwsteen ontdekken, het thema onderzoeken...).

In de les zal juf Tess voldoende opdrachten bedenken waarin ze klanken moeten onderzoeken. Ze maakt een indeling met verschillende soorten klanken: hoog en laag, lang en kort, dof en scherp ...

– STAP 4 — Structureren

Structureer je les aan de hand van de verschillende fasen. Hoe motiveer je de leerlingen? Wat doe je als opwarming? Welke volgorde kies je in de opdrachten? Wat is eerder verkennend, wat eerder verwerkend? Hoe sluit je af, hoe laat je de leerlingen evalueren?

– STAP 5 — Controleren

Controleer of je les voldoende sterk is. Is er ruimte voor creativiteit? Komen de kunsten voldoende aan bod? Lukt deze les interactie en betrokkenheid uit? Is het voldoende procesgericht? Werk je duidelijk aan de muzische grondhouding?

Van activiteit naar leerlijn

Onderzoek hoe je het muzisch leerproces van leerlingen kunt ondersteunen door te verbreden en te verdiepen. Plan voor een periode een reeks activiteiten in en koppel die aan dezelfde grondhouding zodat je evoluties en groei kunt zien.

- **Verbreden** slaat op het aanbieden van verschillende combinaties aan werkvormen en bouwstenen, telkens gekoppeld aan een thema zodat de leerlingen nieuwe ervaringen kunnen opdoen. Verbeelding prikkelen kan in dans, muziek, drama en beeld. Zo zorg je voor nieuwe leerkansen voor de betreffende grondhouding.
- **Verdiepen** betekent sterker inzetten op de doelen die je voor ogen had. Dit kan vertrekken vanuit een nood: de leerlingen moeten bijvoorbeeld sterker inzetten op het zich durven uiten voor hun klasgenoten, en daarom doen ze verschillende dramalessen rond durf. Dit kan ook vertrekken vanuit een kans: de leerlingen bezochten bijvoorbeeld een theatervoorstelling en gaan daarna dieper in op het creatieproces van een voorstelling.

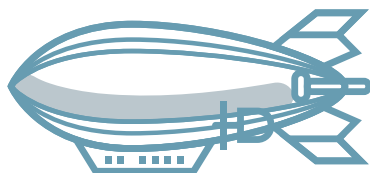
Bij de planning kun je rekening houden met de groeikansen die je aan de leerlingen aanbiedt.

DEEL II

ANALOOG EN DIGITAAL COMPONEREN

- 1 **COMPONEREN**
- 2 **COMPONEREN MET DE
BOUWSTENEN VAN MUZIEK**
- 3 **TIEN TIPS VOOR COMPONEREN
MET LEERLINGEN**
- 4 **KUNSTZINNIGE
INSPIRATIEBRONNEN**

1 COMPONEREN

Wat is componeren?

Componeren

Componeren (afgeleid van het Latijnse *componere*, wat 'samenstellen' of 'ordenen' betekent) is het ontwerpen van een muziekstuk waarvan de noten en/of de structuur **geheel of gedeeltelijk zijn vastgelegd** door de componist.

Componeren is dus **het bedenken van muziek**. Je gebruikt tonen, ritmes en klanken om een muziekstuk te creëren. Dit kan met een muziekinstrument of met een computer. De compositie krijgt een vorm door middel van een notatie (muzieknoten) of door de muziek grafisch weer te geven (in een grafische partituur bijvoorbeeld). In moderne muziek kan dit ook door een digitale opname, een gedetailleerde instructie of een beschreven structuur. Het staat in contrast met *volledig geïmproviseerde* muziek, waarbij de structuur en noten ter plekke worden bedacht en niet (exact) herhaald kunnen worden.

De compositie is de uitwerking van één of meerdere muzikale ideeën tot een **coherent, reproduceerbaar geheel**. Als je **analoog componeert** doe je dit fysiek: met je stem, lichaam, materialen en/of met instrumenten. Bij **digitaal componeren** gebruik je een computer of een ander elektronisch toestel.

